

§. III. Prosequitur intentum, & roboratur assertio nostra. Pag. 374.

DISPUTATIO III.

DE mirabili prorsus Immaculata V. Conceptione. 386.

Seçt. I. Quo in loco fuerit creata Eva? *ibid.*

§. I. An intra, an extra Paradisum creati fuerint primi Parentes. *ibid.*

§. II. Quo loco fuerit creata Anima Evæ? 398.

§. III. De perfectionibus Evæ in statu innocentia. 409.

Seçt. II. De loco, ubi fuit creata Anima Beatissimæ Virginis. 419.

§. I. Anima Virginea creata fuit in Empyreo. *ibid.*

§. II. Scripturarum roboramenta. 436.

§. III. Argumenta contraria. 449.

Seçt. III. De Virg. gloria. 463.

§. I. Quid de Virginis gloria senserint Theologi communiter? *ibid.*

§. II. Quid de magnitudine gloriae Deiparæ Theologi senserint? 473.

§. III. Ampliatur idem assumptum. 482.

Seçt. IV. Quid asserant Theologi de gloria accidentali Virginis? 492.

§. I. Quid de gloria accidentali Virg. subjectiva Theol. cogitaverint? *ibid.*

. III. §.

§. II.

§. II. Quæ de gloria accidentali subjectiva passiva Deiparæ restant, explanantur. Pag. 505.

§. III. De gloria accidentali activa Virginis in Empyreo. 518.

Seçt. V. Mariana gloria connaturalius Damasceni systemate explicatur. 530.

§. I. Nostro discurrendi modo gloria primi instantis Conceptionis Mariaræ clare intelligitur. *ibid.*

§. II. Hac Animæ Virginis gloria in statu separationis in instanti, in quo fuit Corpori conjuncta, extolluntur, quantum fieri potest, omnia dona, & excellentiæ Virginis. 545.

§. III. Opusculi synopsis. 557.

Ad maiorem Dei gloriam.

O. S. C. S. M. E. C. A. R.

TRA-

^r
TRACTATUS

de Principatu, seu Antelatione
gratiæ Immaculatæ Virginis
Dei-Genitricis **MARIÆ**
Dominæ nostræ.

DISPUTATIO I.

*De philosophica Immaculatæ Vir-
ginis Conceptione.*

SECTIO I.

De Creatione animæ rationalis.

§. I.

Quid sit creatio?

r. Uppono i. cum Ange-
gelico D. Thoma
i. p. quæst. 45. art.
i. efficientiam om-
nis rei ab alio pro-
ductæ dividi in eductionem, &
creationem: unde nomen crea-
A tio-

tionis significat effectiōem aliqujus rei ex nihilo, scilicet, ut exponit Anselmus in monologio, cap. 8. idem est *ly* ex nihilo, ac, quod ex nullo subjecto: quare non intelligitur ex nihilo rei, sed ex nihilo subjecti; nempe creationem excludere omnem concursum causæ materialis, & dependentiam rei, quæ creatur, ab aliquo subjecto; atque ita distinguitur creatio ab educatione, quæ est de potentia subjecti. Et quamvis aliquibus videatur, quod Aristoteles, Plato, & alii graves Philosophi non cognoverint naturam creationis, quia tamquam primum principium, ac per se notum haberent, ex nihilo nihil fieri, ut constat ex Aristotele in primo physicorum; & licet multorum Theologorum opinio fuerit, non posse demonstrari, rem aliquam esse factam,

Etiam, vel fieri posse per creationem: aut posse demonstrari ratione naturali, utpote conformior scripturis, est communior sententia Theologorum: sic Divus Thomas in 2. dist. 1. q. 1. art. 1. idemque supponit in 1. p. q. 44. art. 1. & q. 45. art. 2. Alensis 4. p. q. 6. art. 6. Scotus in 1. dist. 8. q. 1. Henricus quodlibeto 8. q. 6. & Eximius I. metaphysicæ sec. 1. disp. 10. cum quibus.

2. Dico primo: possibilitas creationis ostendi potest lumine naturali. Probatur: Supposito demonstrato a posteriori Ente supremo, vel attributo Omnipotentia, demonstratur a priori possibilitas creationis, nulla enim ostenditur repugnantia in actione, quæ sit effectio rei ex nihilo subjecti: ergo nec in potentia supremi Entis ad tali effectiōe ope-

randum. Confirmatur: sicut fit aliquid in actu, quod prius erat possibile, per potentiam activam, & passivam simul; cur non poterit etiam fieri in actu aliquid, quod fit possibile, per solam potentiam agentis eminentiorem, magisque efficacem? Declaratur: potest aliquid incipere esse actu aliquid, quod antea erat possibile, per effectiorem alterius: ergo quod ex se nihil erat, potest incipere esse per effectiorem alterius.

3. Probatur secundo: aliquid creari, seu fieri ex nihilo est, ut tota res, quæ per se primo fit, fit adæquatus terminus actionis, & vocatur *ut quod*, omnino, & secundum suam entitatem fiat, nulla ejus parte, aut re præsupposita; sed in hoc nulla datur repugnantia nec ex parte causæ,
nec

nec ex parte effectus, nec ex parte effectiōnis: ergo non repugnat. Probatur prima pars. In primo Ente est formaliter omnis perfectio simpliciter simplex, ut Theologi demonstrant, atqui efficere rem ex nihilo, ex proprio conceptu dicit perfectionem sine imperfectione, ita ut melius sit ipsa, quam non ipsa: ergo non repugnat creatio ex parte Omnipotentis. Probatur secunda pars: nulla apparet repugnantia in eo, quod res, quæ tantum erat inchoata, secundum unam partem, perficiatur per adjectionem alterius partis: ergo nulla est implicitantia in eo, quod res tota, quæ non erat secundum se totam accipiat esse: ergo solum arguit majorem vim in agente, in quo, cum modus agendi sit proportionatus modo essendi, cum modus

essendi primi Entis sit cum omni independentia, modus agendi proprius ejus erit independens ab omni causa etiam materiali.

4. Probatur tertia pars: nam vel hæc effectio sit indistincta a Volitione Divina, si in Deo potentia executiva non sit virtualiter, vel ratione distincta ab intellectu, & Voluntate, vel sit actio transiens recepta in ipso ente creato, vel identificata cum ipso termino, non invenitur repugnare: ergo non repugnat creatio ex parte effectiois. Declaratur: saltem uno ex his modis non repugnat effectio, quæ sit creatio, præsertim cum habeat quisque modus pro se Illustrissimos Patronos: nam primus defenditur a Divo Thoma 1. p. q. 45. art. 3. secundus est Aureoli citati a Capreolo in secundum dist.

1. q. 2. Ochami in 1. disp. 43. q. 1. & Argen in secundum dist. 19. q. 1. art. 1. Tertius modus tribuitur Nominalibus, & Gregorio in secundum dist. 1. q. 4. & 5. igitur creatio ex parte effectiois non ostenditur repugnare.

5. Dico secundo, & prima stabilitur assertio: Demonstratur, dari defacto creationem. Probatur, datur aliquod ens, quod non potest fieri, nisi per creationem: ergo creatio defacto datur. Demonstratur antecedens: materia prima non fuit facta ex alia materia, vel si facta fuit ex alia, hæc non fuit ex alia, sed ex nihilo, ut apertissimum est; sed fieri ex nihilo est creari: ergo defacto datur creatio. Neque dicas: materiam non fuisse factam, sed coæternam Deo, qui error fuit Sthoicorum, ut contra ipsos

& Pythagoreos, & Platonem, & Tris-Megistum refert Tertulianus lib. 1. contra Hermogenem cap. 1. & 8. & lib. contra Valentin cap. 15. & 16. & significat Ireneus lib. 2. cap. 19. & est contra rationem: quia si non habet esse a Deo, habet esse ex se; quod incredibile est in ente imperfectissimo, & infimo substantiarum omnium. Quare PP. & DD. Ecclesie absolute, & sine ullo addito docent, ac demonstrant, materiam esse creatam a Deo: ut videre licet in Tertuliano, Ireneo, Lactancio, Eusebio, Epiphano, & Augustino lib. 1. Genesis ad litteram cap. 4. & 12. Ambrosio, & Athanasio locis citatis ab Eximio 1. metaph. disp. 20. sect. 1. num. 20.

6. Nec refert: an Aristoteles cognoverit creationem. De quo mul-

multa disputavit Lugdovinus lib. 7. Perierm. Philosoph. c. 3. & seq. & missis placitis aliorum Philosophorum, qui si aliquando dixerunt, mundum hunc creatum fuisse ab aliquo primo Authore, non loquuti sunt de vera creatione, sed de formatione ex præjacente materia, quam chaos appellaverunt. Aristotelem vero multi censent, non agnovisse creationem, ut Gregorius in 2. dist. 1. q. 1. & Henricus quodlibeto 8. & alii. Qui modus discurrendi habet non parva indicia in principiis Aristotelicis. Primo: quia ubique admittit, & supponit principium illud, *ex nihilo nihil fit*. Secundo: quia actiones omnes definit per ordinem ad potentiam passivam, & omnem actionem, sensit, habere conjunctam passionem, & motum, vel mutationem,

10 *Tract. de principatu, &c.*
nem, ut constat ex tertio physico-
rum, a principio, & videtur, non
agnovisse alium efficiendi modum.
7. Quod videtur confirmari:
quia res incorruptibiles posuit æ-
ternas, censens, esse per se ne-
cessarias, & ideo secundo meta-
physicorum cap. 1. in plurali ait:
principia sempiternorum non habere
causas. Sed hæc non probant, Ari-
stotelem non cognovisse creatio-
nem, & hæc opinio est verifi-
mior, cum ita censeant Aber-
roes 2. metaphysicæ, comentario
4. & 12. metaphysicæ. Comen-
tario 44. & lib. de Substantia
Orbis cap. 2. Div. Thomas 1. p.
q. 44. & 2. contra Gentes cap.
15. q. 3. de potentia, art. 6. &
8. Physicorum sect. 1. & Scotus
in quodlibeto q. 7. & in 2. dist.
1. q. 3. Nam illud principium,
ex nihilo nihil fit satis intelligen-
tur

Disp. 1. Sect. 1. 11
tur in linea passiva, non de linea
activa, præsertim de Causa pri-
ma, & virtute infinita. Et nono
metaphysicorum cap. 1. satis in-
sinuat agnovisse se potentiam a-
ctivam, quæ non indiget motu,
vel mutatione ad agendum.

8. Per illud tamen plurale *prin-*
cipia sempiternorum solum Deum
intelligere videtur Aristoteles, vel
propter eminentiam ejus, vel
propter plures causandi rationes.
Præterea in primo de Cælo, cap.
9. tex. 100. supponit quandam
naturam immortalem ac Divi-
nam, *unde cæteris*, inquit, *aliis*
exactius, *aliis offuscatus ipsum*
esse vivereque dependet. Et se-
cundo generat. c. 1. tex. 59. as-
serit, *non omnibus convenire, ut*
semper sint, *quoniam quedam*
longe ab ipso principio adsunt.
Idcirco (ait) *Deus modo deficien-*
A 6 ti

12 *Tract. de principatu, &c.*
ti consulens, universum comple-
vit, cum generationem instituisset
continuum. Lib. etiam 8. Physi-
corum, & 12. metaphysicorum
concludit, esse unum primum
ens, & Principem omnium, non
esset autem Princeps, nisi esset
hominis principium. Unde 12.
metaphysicæ tex. 38. ait, Cælum,
& naturam pendere a Deo.

9. Clarissime etiam docet eisdem locis, dari unum finem omnium, ex quo plane fit, dari unum efficiens, nec potest dari una causa efficiens omnium, nisi interveniente creatione. Præterea secundo metaphysicæ cap. 2. probat illud principium, per quod maxime in cognitionem primæ causæ devenimus, scilicet, non posse dari processum in infinitum in causis efficientibus. Denique in lib. de mundo ad Alexandrum il-

Disp. I. Sect. I. 13
illam apertissime docere videtur: quasi flagitium, inquit, esse in disputatione rerum mundi præterire id, quod summum in mundo habetur; itaque verus fama est, & quidem hereditaria mortalium omnium, universa a Deo, & per Deum nobis esse constituta; nec vero una natura per se sufficit orbata salute, quam ille ferat: liquidum igitur manet, possibilem esse creationem, defacto dari in materia, & elementis, illamque agnovisse Philosophum.

§. II.

De creatione anime rationalis.

10. **S**I datur creatio in rebus, ut dari probatum est; nulli substantiæ aptius convenire de-

debet, quam animæ rationali, quæ quidem est substantia spiritualis, & principium nobiliorum operationum hominis, sed mere substantia creata, non particula substantiæ Divinæ, ut quidam Ethnici, vel hæretici apud Conimbricenses in 2. de anima, cap. 1. q. 1. art. 6. somniarunt. Stultitia ista damnata est a Concilio Bracarenfi 1. & a Leone I. Epist. 91. cap. 5. Quam obrem.

II. Sit conclusio: anima rationalis a solo Deo creatur. Est contra Sennertum hypom. physic. hypom. 4. cap. 1. qui asserbat, animam rationalem per traducem produci, hoc est, fieri a Parentibus per propagationem feminalem modo simili ei, quo candelam absque sui luminis jactura candelam accendit, & quemadmodum corpus generat corpus, ita
 ani-

animam generare animam. Probatum conclusio, & impugnatur Sennertus: si fieret per traducem anima rationalis, vel fieret ex nihilo, vel ex aliqua materia: non primum: quia sic crearetur a Parentibus; non secundum: quia anima est spiritualis; ac proinde independens a corpore, entitative indivisibilis, & immortalis: ergo anima non fit ex aliqua materia, sed ex nihilo. Probatum prima pars ex operationibus intellectus humani, cujus actus corporalia omnia supervolant, & ad spirituales ordinem manifeste pertinent; attingunt enim objecta positive spiritualia, nempe, Deum, & Angelos, prima principia penetrant, apta rebus corporeis, & incorporeis, ab his omnibus abstrahunt rationes communes, & ipsam quoque ge-
 ne-

neralissimam rationem entis, nec solam Angelicam, sed Divinam etiam mentem æmulantur in amplitudine spheræ objectivæ, seu ratione *sub qua*.

12. Unde sic argumentor: actus cognoscendi specificantur ab objecto: ergo debent habere aliquam proportionem ordinis cum objecto; sed objectum est spirituale: ergo actus est spiritualis: ergo etiam potentia: cum nulla potentia naturaliter eliciat actum superioris ordinis: nam modus operandi sequitur modum essendi: ergo substantia animæ, quæ vel cum potentia intellectiva identificatur, vel eam radicatur, ut proprietatem sui, absque dubio spiritualis entitative est: cum nulla substantia corporea proprietatem radice spirituali. Probatur secundo ex libertate,

ac

ac dominio voluntatis humanæ: hæc enim perfectio solum in substantiis clare spiritualibus, ut est Deus, & Angelus, invenitur: ergo si relucet in anima rationali, anima rationalis spiritualis est. Urgetur: anima ratione libertatis corpori dominatur, ejus inclinationi resistit, & mortem contemnit; ergo est altioris ordinis, & indolis independentis a corpore. Quod jam definitum est a Concilio Lateranensi sub Innocentio III. in *Cap. firmiter* de Summa Trinitate: & in Lateranensi sub Leone X. sessione octava: vide Suarez lib. I. de anima *Cap. 1. num. 12.*

13. Probatur deinde animæ rationalis indivisibilitas: nam in primis, non constat partibus essentialibus, cum vera sit forma corporis: alias anima constaret

ex

ex actu, & potentia spirituali, quod dissonum est: imo verius est cum Eximio disp. 13. metaph. sect. 14. num. 14. repugnare materiam spiritualement, quæ scilicet sit pura potentia incorporea: quia illa materia esset substantia spiritualis, ut supponitur, & aliunde non esset, cum non esset intellectiva; perfectio certe prorsus aliena a conceptu puræ potentiæ: substantia quippe intellectiva ratione sui totius; quamvis sit incompleta, & pure spiritualis debent mutuo converti: ergo anima rationalis est essentialiter indivisibilis. Probatur quoque ejus indivisibilitas integralis: nam quamvis accidentia spiritualia, ut gratia, & habitus virtutum consent gradibus intensiōis & Angeli præsentia in spatio divisibili forsan ex partibus

bus integretur, est tamen de ratione spiritus, seu substantiæ spiritualis; quemadmodum corruptibilitas, licet non repugnet accidenti spirituali, repugnat tamen spirituali substantiæ.

14. Confirmatur hoc ipsum: si anima esset integraliter composita, omnes partes illius essent intellectivæ: ergo omnes essent capaces liberi arbitrii possetque una velle, quod nollet altera; sed hoc est inauditum: ergo. Nec dicas: omnes partes gaudere communi libertate, & per sympathiam idem velle, ac nolle: nam sympathia necessitans multos ad volendum non cohæret cum libertate. Si respondeas unam tantum partem esse intellectivam: igitur hæc tantum erit spiritualis; & de ista quæro: an sit integraliter divisibilis? Si afferas,

con-

constare particulis intellectivis, & liberis redit nuperum absurdum: Si neges: ergo negas substantiam spiritualem integraliter divisibilem. Urgetur: Gregorius Neocesariensis lib. de anima, cum anima (inquit) corpore careat, simplex est: ergo ideo est indivisibilis, quia incorporea; sed si anima est substantialiter incorporea, est independens a materia, subjecto, ac proinde facta, & conservata per actionem creativam: ergo anima defacto creatur. Urgetur amplius: quando abscinditur homini manus, non perit pars illa animæ, nec retrahitur ad informandam materiam alterius partis, nec manet separata; sed aliquid ex his accideret, si anima esset integraliter divisibilis: ergo si nullum concedi potest, debes stare pro in-

indivisibilitate tam substantiali, quam integrali animæ rationalis.

15. Probatur ex ejus creatione animæ immortalitas. Anima est naturaliter incorruptibilis: ergo est naturaliter immortalis. Probatur antecedens: corruptio vel est dissolutio partium, vel defectus formæ, permanente subjecto sustentationis; vel desidio rei natura sua generabilis; sed non potest dari animæ partium dissolutio, cum sit tam substantialiter, quam integraliter indivisibilis, nec defectus formæ, permanente subjecto sustentationis, cum non dependeat a subjecto, quod informat; nec demum desinat esse, quia generabilis, cum anima non generatur: ergo anima est ab agente naturali indestructibilis, cum ejus destructio sit anihilatio, & anihilatio

latio superet omnes vires agentis creati. Objicit tamen Sennertus: Simile generat simile, atqui homo non est similis homini quoad corpus tantum, sed potissimum quoad animam: ergo debet generare animam. Respondeo, hominem generare hominem sibi similem quatenus materiam communicat ad suscipiendam animam dispositam, & unionem partium earumque ordinationem, ac nexum attingit; alias etiam generaret materiam; quod nec ipse Sennertus admittet; nec enim potior ratio assignari posset, cur unam, non vero aliam partem generaret?

16. Argumenta ex Scriptura desumpta facile solvuntur, ut illud *Eccles. cap. 3. unus interitus est hominis, & jumentorum, & aqua utriusque conditio: sicut*

moritur homo, sic & illa moriuntur, similiter spirant omnia, & nihil habet homo jumento amplius. Ad quod respondet Angelicus Doctor 1. p. q. 75. art. 6. ad 1. loqui Salomonem ex Persona Impiorum, ita ratiocinantium, ut corpori liberius indulgeant. Similiter non est dubitantis, sed referentis dubitationem Impiorum illud *Eccles. quis novit, si spiritus filiorum Adam ascendat sursum, & si spiritus jumentorum descendat deorsum.* Si objicias Concilium Constantinopolitanum 6. art. 11. approbans sententiam Sophronii docentis, animam non esse immortalem per naturam, sed per gratiam, vocat *per naturam*, id est per essentiam; & *per gratiam*, id est, per liberam voluntatem Dei, qui potest animam tamen naturaliter

24 *Tract. de principatu, &c.*
ter immortalem redigere in nihilum. Audiatur Lateranense sub Leone X. sess. 8. dicens: *cum diebus nostris non nulli ausi sint dicere de natura animæ rationalis, quod mortalis sit, & aliqui temere philosophantes secundum saltem philosophiam verum esse asseverent: Sacro approbante Concilio, damnamus, & reprobamus omnes asserentes animam rationalem mortalem esse.*

17. Unde clarissime patet; animam ex suis propriis nativis prædicatis, & propter prædicatum substantiæ spiritualis intellectivæ, indivisibilis, immortalis, independentis a corpore in operando esse creatam: ita ut sicut dicit Augustinus, solum posse *negare animam, hominem sine anima*; ita solum negaret animam creati, qui non expectatur

Disp. I. Sect. I. 25
ritur mirificos animæ rationalis actus; miram intelligendi vim, dominantem libertatis amplitudinem, desiderium æternorum, unoque Deo contentam naturam, contemptumque non solum rerum omnium temporalium, sed ipsiusmet vitæ: ergo anima rationalis absdubio fit defacto per actionem creativam a solo Deo profluentem, & dependentem.

§. III.

De creatione Animæ Virginis.

18. **N**emo vertit in dubium, animam Beatissimæ Virginis productam fuisse per creationem, & ex manu Omnipotentis immediate profluxisse: nam cum sit ejusdem speciei cum animabus reliquorum hominum, for-

B tiri

tiri debet in physicis eandem productionem quæ ex prædicatis spiritus, incorporeitatis, & immortalitatis ipsi ex natura rei competit. Sed cum agitur inter D. D. an animæ rationales sint defacto æqualis perfectionis entitativæ, cum hæc inæqualitas sociabilis sit cum æqualitate specifica? Probabile abs dubio est, animas rationales esse inæquales perfectione entitativa, ut communiter Thomistæ, quibus obiter faciet Eximius Doctor tom. 2. in 3. part. disp. 50. sect. 5.

19. Quæ inæqualitas in perfectione probari potest ratione tradita a Thoma Vincentio Tosca: substantiæ materiales, quæ intra eandem speciem continentur, non sunt omnes æqualiter perfectæ: ergo idem dicendum est de animabus rationalibus.

An-

Antecedens patet: constat enim experientia, non omnes homines esse ejusdem indolis, vigoris, &c. Et consequenter non omnes æquali perfectione participant temperamentum illius speciei proprium. Probatur jam consequentia: nam ideo substantiæ materiales intra eandem speciem contentæ non sunt æqualiter perfectæ, quia ejusmodi inæqualitas valde conducit ad pulchritudinem speciei, quemadmodum multiplicitas specierum valde confert ad pulchritudinem generis; sed hæc eadem ratio militat in animabus rationalibus: ergo recte convincitur a pari, non esse æqualiter perfectas. Non enim fas est existimare, minus Deum providisse pulchritudini specierum materialium, quam immaterialium.

B 2

20. Pro-

20. Probatum secundo ex inæqualitate operationum: non enim omnes homines sunt æqualis ingenii, ac perspicaciæ in judiciis: aliqui enim sunt rebus metaphysicis maxime idonei; rebus vero mathematicis inepti. Sed dices: hanc inæqualitatem ex inæqualitate dispositionis organorum, quibus anima utitur in statu unionis cum corpore, provenire. Sed contra: quia licet hæc inæqualitas organorum non parum ad prædictam inæqualitatem conducatur; sola tamen non sufficit ad illam inducendam, præsertim, quia ex organorum sola inæqualitate nulla reddi potest ratio, cur aliqui ingenio etiam clarissimi, rebus mathematicis percipiendis sint fere inepti, aut difficillime eas intelligant, alia vero etiam difficillima in aliis materiis.

riis summa cum facilitate percipiant: non ergo ex sola organorum materialium dispositione prædicta inæqualitas potest provenire; præsertim cum hi diversi perfectionum gradus valde conducant ad pulchritudinem speciei. Hinc facile, quæ objici possunt, dissolventur.

21. Unde cum anima Virginis fuisset a Deo ad opera excellentissima prædestinata, & ut ejus anima magnificaret Dominum, anima Virginis fuit inter omnes puras creaturas omnium maxima entitative, ac proinde resplendebant tituli objectivi fortiores, & perfectiores exigentes creationem, nempe, tituli spiritualitatis, independentiæ a corpore, & immortalitatis. Chrysologo dicente Sermon. 14. *tanta enim est Virgo, ut quantum sit Deus satis*

ignoret, qui hujus Virginis mentem non stupeat, animum non miratur, Et Eucherio cum Eusebio in Nativitate Virginis: *scire vultis, qualis sit Mater? Cogitate, qualis sit filius? Quam obrem ex entitativa perfectione animæ Christi supra ceteros homines intra eandem speciem maxima, legitime inferenda venit perfectio animæ Virginis (quam sæpe ob similitudinem Sororem appellat) infra Christum entitative maxima.*

22. Et si omnis anima rationalis quia spiritualis exigit creationem, quæ spiritualior illi, quæ destinata fuit ad generandum hominem Deum? Asserente Angelico Thoma: *sua operatione fines Divinitatis propinquius attingit, in quo agnovit Cajetanus quamdam affinitatem Mariæ cum Deo:*

Deo: igitur cum Deus sit essentialiter spiritus, hæc propinquitas Mariæ arguit in ejus anima perfectionem spiritualitatis, adeo entitative maximam, ut longe excedat, intra eandem tamen speciem, perfectionem physicam reliquarum animarum. Præterea: maternitas Dei radicalis consistit, ex Barbiano controv. disp. 3. & 4. in qualitate physica supernaturali elevante illam ad ordinem hypostaticum propter influxum in hypostaticam unionem: ergo subjectum physicum hujus qualitatis debet gaudere tota illa perfectione physica, cujus erat capax intra suam speciem. Dicente Damasceno oratione 1. de dormitione Deiparæ: *inter Matrem Dei, & filios Dei infinitum est discrimen: ergo in physicis assignandum est totum illud discrimen,*

32 *Tract. de principatu, &c.*
men, quod probabiliter assignabile est, spiritui Virginis præ cæteris spiritibus.

23. Præterea: cum anima Beate Virginis destinata fuisset a Deo ad recipiendam gratiam majorem omnibus puris creaturis, imò simpliciter infinitam, ut luculenter ostendit Pater Joannes de Cardenas in egregio opusculo citans Sanctum Antonium 4. p. tit. 15. cap. 20. §. 7. qui secutus Anselmum, & Albertum, ita loquitur cap. 14. in initio: *nulla autem pura creatura est plena gratia susceptive, præter quam Beata Virgo, que tantam suscepit, quod pura creatura magis suscipere non potuit.* Cui consonat Belbartus in Stellario, qui loquens de Virginis gratia lib. 1. p. 5. art. 2. cap. 3. sic ait: *sua gratia tanta fuit, quod pura creatura, nisi esset Deo uni-*

Disp. 1. Sect. 1. 33
unita, majoris gratiæ capax esse non potuit. Et cum gratia ex Angelico Thoma 2. 2. quæst. 24. art. 7. sit *participatio quedam infinita Charitatis, quæ Spiritus Sanctus est*, sequitur absdubio, Deum in anima Virginis creasse subjectum in physicis proportionatum, quantum fieri potuit intra eandem speciem, ut Spiritus Sanctus superveniret in illam: ergo in ratione spiritus habuit physicam excellentiam cæteras animas superantem, ac proinde exigentiam fortiorem ad terminandam actionem creativam. Confirmatur ex Barbiano tract. 2. disp. 6. & 7. Flores, & Valentia: anima Virginis fuit ornata omnibus habitibus, & donis possibilibus puræ creaturæ debitis maternitati: ergo attento rerum ordine creata fuit ejus anima
B 5 cum

cum tota illa entitativa perfectione possibili intra suam speciem.

24. Probatur amplius ex operationibus intellectus, & voluntatis ipsius Immaculatæ Virginis: nam ejus intellectus fuit præordinatus ad adeo excellentiores assensus, ut ei dixerit Elizabeth: *Beata, quæ credidisti: & prius conciperet Deum mente, quam corpore*; assensu adeo excellentissimo, & meritorio, ut Bernard. Senensis dixerit Ser. 31. Mariam eo actu, quo Angelo nuntiante consensit, plus meruisse quam omnes Angelos, & homines per omnes suos actus: ergo congruentius erat, quod in prædicato intellectivi superaret in physicis cæteras animas. Præterea ex Patre Rhodes quæst. 5. sect. 1. §. 1. habuit pro aliquibus instantibus

2 8

Bea-

Beata Virgo, dum viveret, visionem beatificam: ergo ejus intellectus congruenter fuit in physicis productus, proportionatus quantum fieri potest præ cæteris tanto dono. Præsertim cum fundetur in qualitate physica maternitatis physice recepta in ipsa anima. Ulterius ex Aureolo citato a Cardenas §. 21. loquitur de Deo: *plus diligit Beatam Virginem, quam omnem creaturam puram*: ergo plus dilexit eum, quam omnis alia pura creatura. Dicente Augustino: *digna digno*: & Bernardo in Cantica: *dum enim dicit Dilectus meus mihi, & ego illi, aut Sponsa in immensum gloriatur, aut Sponsus in immensum diligitur*: ergo amor Virginis erga Deum fuit omnibus amoribus puræ creaturæ excellentior. Igitur

B. 6 prin-

principium volitivum fuit in ordine physico cæteris excellentius; potentiaë quippe specificantur ab operationibus.

25. Ex quibus clare deducitur, quantum excelluit anima Virginis immortalitatis prærogativa: nam cum hæc fundetur in independentia a corpore, & in incorruptione, & prædestinata fuerit ejus anima ad singularem præ omnibus puris creaturis gloriam obtinendam, apud Cardenas, infinitam, & maximam in puris creaturis possibilem, & hæc præcipue fundetur in maternitate, qualitate recepta in ipsa anima, clare infertur, reluxisse in ea perfectissimum prædicatum immortalitatis, quæ est objectivum fundamentum physicae creationis. Præterea: Virginem habuisse pro aliquibus instantibus non continuis

nuis visionem Beatam, defendit Pater Rodes q. 5. sect. I. §. I. quem Recentiores sequuntur: ergo ad adeo excellentem operationem per se connexam cum perpetuitate correspondere debet in substantia physica perfectior immortalitatis dos. Ulterius: Virgo fuit destinata ad generandum Corpus, quod nunquam videret corruptionem, sed tertia die a morte indueret immortalitatem, & anima Matris informavit Virgineum Corpus, quod feminatum animale in triduo resurrexit spirituale, & volavit ad Cælos immortale: ergo signum est, perfectissime radicum in egregia adeo anima immortalitatis physicum prædicatum, & ob omnes titulos fortius reliquis animabus puri hominis, creationem exigere. Urgetur vehementer:

ter: quia juxta aliquos, ut videre est apud Eximium lib. 5. de Angelis cap. 1. num. 3. prima gratia fuit data Angelis juxta proportionem majoris, vel minoris naturalis perfectionis: ergo vice verſa bene argumentatur: Beata Virgo fuit deſtinata ad recipiendam gratiam, ſummam perfectionem, donaque ſupernaturalia ſupra omnem puram creaturam: ergo in linea phyſica fuit creata a Deo perfectione omnium maxima naturali intra lineam puræ creaturæ, & ſphæram naturæ ſpiritualis incompletæ.

SECTIO II.

De tempore creationis anime rationalis.

§. I.

Quo tempore creatur anima rationalis?

26. **C**UM anima rationalis non ſit ab æterno producta, notiſſimum eſt, creatam fuiſſe in tempore; & cum ſit creata propter hominis conſtitutionem, eſt conſonum naturali philoſophiæ, ut non fiat ejus creatio, donec corpus perfecte organizatum nihil præter animam expectet ad operationes humanas exercendas; prius enim 2. *Genetiſ*; verſ. 7. *formavit igitur Dominus Deus*

40 *Tract. de principatu, &c.*
Deus hominem de limo terræ,
& postea inspiravit in faciem ejus
spiraculum vitæ, & factus est
homo in animam viventem; &
quidem si non fuit ab æterno
creata, ut de fide certum est,
nec in initio mundi fuerunt pro-
ductæ omnes animæ, quas defa-
cto Deus decreverat usque ad
finem mundi producere; non est
assignabile tempus aliud, in quo
animæ rationales incipiant ha-
bere esse, quam in instanti, in
quo corpus perfecte organizatum
nihil desideret ex parte sui ad ho-
minem actu constituendum, præ-
ter animam rationalem. Quare
relictis aliquorum Philosophorum,
& Medicorum singularibus pla-
citis, quibus senserunt; animam
non esse substantiam, sed acci-
dens, vel accidentium harmo-
niam, seu temperamentum, re-
latis

Disp. I. Sect. II. 41
latis a D. Thoma in q. 1. disp.
de anima art. 1. & lib. 2. contra
Gentes cap. 63.

27. Dico: anima rationalis
creatur a Deo in instanti in quo
corpus est perfecte organizatum,
& ultimo dispositum ad animam.
Probatur ex prædicatis substan-
tialibus convenientibus omni, &
cuilibet animæ viventi: quæ præ-
dicata complexus est Aristoteles
lib. 2. de anima cap. 1. & 2.
animam sic definiens: *anima est*
actus primus substantialis corporis
physici organici potentia vitam
habentis. Aliter explicat animæ
naturam: *anima est id, quo vi-*
vens sensitivum loco movetur, &
intelligit: Unde animam definit
per ordinem, & habitudinem ad
corpus: ergo prius apponi debet
corpus ipsum ultimo dispositum,
quam intelligatur anima; ac
pro-

proinde, quam producat. Confirmatur: corpus concurret in genere causæ moralis exigentis a Deo animæ productionem; sed causa est prior in sua linea effectû: ergo prius intelligitur corpus ultimo dispositum, quam intelligatur anima.

28. Probatur secundo; omnis anima est actus corporis physici organici: ergo anima habet rationem actus primi, & corpus rationem subjecti; sed ratio actus primi est respectiva, & dicit ordinem, seu habitudinem transcendentalem ad subjectum: ergo anima dicit ordinem ad corpus organicum ut subjectum; sed subjectum est prius in executione actû: ergo prius est organicum corpus, quam anima. Roboratur ex Aristotele 7. Meth. cap. 11. tex. 39. dicente: *perspicuum est,*

est, animam substantiam esse primam, corpus materiam, hominem vero, aut animal esse id, quod ex utroque constat. Et in eodem lib. 2. de anima tex. 4. paulo ante definitionem dixit: *corpus profecto non erit anima; sed ut subjectum potius esset materia, sed subjectum, & materia est prius forma: ergo prius est corpus organicum, quam anima.*

29. Declaratur: quamvis iuxta Scotum in 4. dist. 11. quæst. 3. artic. 2. securum a suis & a plurimis ex nostris, addatur, nomine *corporis organici* non significari solum materiam primam, sed compositum ex illa, & forma substantiali corporeitatis, quam, existimant, esse distinctam in re ipsa ab anima in viventibus omnibus, & ideo dicunt, animam, ut anima est, di-

44 *Tract. de principatu, &c.*
dicere habitudinem ad materiam primam informatam forma corporeitatis; ex hac sententia non enervatur assertio nostra, quia etiam si corpus includat gradum corporeitatis, comparatur ad animam ut anima est, tamquam potentia, & subjectum non propriae inhaesionis, sed substantialis compositionis; sed potentia, & subjectum praecedunt productionem ad suum actum: ergo etiam si corpus includat substantialem formam corporeitatis, producitur prius, quam anima, nec anima creatur, donec praecedat saltem natura corpus ultimo dispositum ad animam.

30. Ita docet D. Thomas in q. de spiritualibus creaturis art. 1. ad 3. dicens: *cum forma perfectissima det omnia, quae inferiores, & adhuc amplius, materia*
prout

Disp. I. Sect. II. 45
prout ab ea perficitur modo imperfecto consideratur, ut materia illius forma, ut perfectiori modo informat: unde concludit: sic ergo ista materia secundum quod intelligitur ut perfecta in esse corporeo susceptivo vitae, est proprium subjectum animae: ergo ex Divo Thoma anima est actus proprius corporis, ac proinde advenit ultimo corpori; quod non potest fieri, nisi supponat corpus jam productum. Roboratur: vivens, & animatum est finis, & prima intentio naturae, ac agentis operantis; sed anima ex alia Aristotelica definitione, quam multi a posteriori iudicant, est id, quo vivimus, sentimus, loco movemur, & intelligimus: ergo anima est, quae ultimo creatur ad constituendum animatum: nam finis est prior in
in-

46 *Tract. de principatu, &c.*
intentione, & posterior in executione. Declaratur magis: hequit esse anima, quin exerceat aliquam operationem vel vegetandi, vel sentiendi: ergo nequit anima produci, quin supponat subjectum, organa, & dispositiones ad exercendam aliquam ex his operationibus.

31. Urgetur: eo ipso, quod deficiat temperamentum, organa, vel dispositiones, ut anima exerceat suas operationes, ita ut nullam exercere valeat, definit anima informare corpus, & actuare: ergo eo ipso, quod nihil deficiat ex parte corporis ad recipiendas operationes animæ, informat anima; sed tunc incipit esse, quando incipit informare: ergo tunc incipit esse, quando corpus organicum intelligitur ultimo dispositum. *Explicata-*

Disp. I. Sect. II. 47
catur: non intelligitur, animam deficere, nisi prius intelligatur, corruptum esse corporis temperamentum necessario requisitum ab anima: ergo non prius intelligitur, animam informare, quam intelligatur ex parte corporis ultima dispositio, & temperamentum.

32. Probatum contra Platonem, & nonnullos alios antiquos Philosophos, qui censuerunt, animam viventium non esse formam substantialem informantem, sed assistentem quasi aurigam, & motricem, ut loquitur Aristoteles de anima Cœli in lib. 2. de Cœlo cap. 2. & 12. Si anima in Equo. v.g. non est substantialis forma, nulla dabitur forma substantialis. Probatum: non dabitur in viventibus, ut defendunt, sed non potest reddi ratio, ob quam cor-
po-

48 *Tract. de principatu, &c.*
pora non viventia formis substantialibus in suis speciebus constituentur, & viventia illis careant: ergo. Facile probatur minor: viventia sunt perfectiora non viventibus: quia majorem organorum, & potentiarum varietatem habent, sed hoc non obstante carent uno principio, in quo radicentur; nempe, forma: ergo si in corporibus rerum viventium nulla est substantialis forma, minus erit in non viventibus, ac proinde tota substantia corporum omnium erit sola materia, nec una species differet ab alia nisi accidentaliter; quod est philosophicum absurdum.

33. Roboratur argumento positivo: præcipua forma uniuscujusque substantiæ est, a quo omnes facultates, & operationes ejusdem substantiæ pendunt; sed ita est anima in composito vivente:
ergo

Disp. I. Sect. II. 49
ergo est substantialis forma. Minor experimento claret: nam recedente anima, omnes facultates vitales deficiunt: ergo ab ipsa dependent. Ex quo sic: omnis forma rerum generabilium, & corruptibilium requirit in subiecto dispositiones, & temperamentum ad sui introductionem, & conservationem: ergo si anima est forma viventis generabilis, & corruptibilis, requirit in corpore organico præcedentiam hujus temperamenti ad sui introductionem; sed anima rationalis est genericæ, sicut aliæ formæ viventes, actus, & forma corporis physici organici generabilis, & corruptibilis: ergo, requirit dispositiones proprias in corpore organico ad sui introductionem; sed introducitur per sui creationem: ergo tunc temporis creatur anima rationalis,
C. quan-

30 *Tract. de principatu, &c.*
quando corpus est ultimo dispositum ad vitam.

§. II.

Non obstante spiritualitate anime rationalis, creatur in instanti quo corpus organicum est ultimo dispositum.

34. **E**Xplicata difficultate circa ceteras animas, & cum quibus animam humanam convenire contendimus in prædicatis genericis, restat specialis modus circa propriam speciem animæ rationalis, qui alligatur quæstioni apud Philosophos, an nimirum anima rationalis sit vera forma corporis? Nam si vera forma demonstratur, nullum, vel parum dubium restat, non produci, nisi ad exigentiam naturæ,
& pro-

& propter totum efficiendum; cumque ipsa habeat rationem actus incompleti, expectare debet subjectum ultimo dispositum ad sui productionem. Quod roboratur, quia pars incompleta suapte natura ordinatur ad totum constituendum, ac proinde debet esse exacta ab alia comparte, ut resultet totum perfectum, & erumpat in operationes proprias hominis: unde liquido fluit, totum negotium stare in comprobando, substantiam spiritualem fortiri rationem veram formæ.

35. Quam controversiam luculenter dirimit Angelicus Præceptor q. unica de anima, art. 1. & Exim. Suarez tract. 3. de anima lib. 1. cap. 12. cum quibus teneo, animam rationalem esse veram formam corporis. Probat ex Concilio Viennensi sub Cle-
C 2 men-

52 *Tract. de principatu, &c.*
mente V. in Clementina unica
§. Porro de Summa Trinitate :
» *doctrinam* (inquit) seu positio-
» nem temere asserentem, aut
» vertentem in dubium, quod
» substantia animæ rationalis,
» seu intellectivæ vere, ac per se
» humani corporis non sit for-
» ma, ut erroneam, & veritati
» catholicæ inimicam, prædicto
» approbante Concilio, *reprobamus*. Et infra decernit: *ut quis-*
» *que* deinceps asserere, defende-
» re, aut tenere pertinaciter præ-
» sumperit, quod anima ratio-
» nalis non sit forma corporis
» humani per se, & essentiali-
» ter, tamquam hæreticus sit
» *consensus*. Quam definitionem
amplectitur Lateranense sub In-
nocentio III. in cap. *firmiter* de
summa Trinitate, docens, creatu-
» se Deum a principio creatu-
» ram

Disp. I. Sect. II. 53
» ram corporalem, & spiritua-
» lem, & deinde hominem ex
» utraque, id est, ex spiritu, &
» corpore constitutum. Accedit
Athanasius in symbolo, *sicut* ani-
» ma rationalis, & caro unus
» est homo, ita Deus & homo
» unus est Christus: ergo de fi-
» de est animam rationalem esse
formam; & erroneum est asserere,
fuisse productam ante corpus.

36. Probatur ergo ratione:
nulla repugnancia ostenditur ex
parte Corporis: quia per talem
formam magis perficitur; sed
nec ex parte formæ spiritualis:
quia ut sit actus informans, non
est opus, ut dependeat in suo
esse a materia, cum sufficiat de-
pendentia in aliquibus operationi-
bus, nec item est necesse, ut
materia animæ coextendatur:
nam poterit tota anima esse in

tota materia, & tota in qualibet parte: ergo nulla ostenditur repugnantia in eo, quod anima rationalis sit vera forma corporis. Probatur secundo experientia: experitur quisvis homo, se vivere, ratiocinari, & discurrere, sicut experitur se sentire, aut nutrire, & qui hoc non experitur, vel experiri negat, non homo, sed brutum erit, sed hoc non experiretur, si anima rationalis non esset vera forma: ergo est vera forma.

37. Declaratur: intelligere est operatio vitalis, ac proinde procedere debet a principio intrinseco, & per actionem immanentem: ergo si cogitatio non est a me, etiam non est in me. Quia cogitari non potest, nec mente concipi, ut quis videat, & nihilominus actum videndi non effi-

efficiat, nec in se recipiat: ergo si ipse ego intelligo, actum intelligendi ego ipse facio, vel recipio, sed non cogito, vel intelligo a me ratione materiae: ergo debet esse ratione formae: ergo principium intelligendi in me debet esse necessario forma mea. Roboratur: homo specie distinguitur a brutis: ergo ratione alicujus substantialis formae; atqui non superest alia forma, quam, quae constituit hominem in gradu rationalis, quae est ultimum distinctivum hominis a brutis: ergo principium rationale est forma hominis constitutiva: nam forma infra rationalem non potest facere, hominem essentialiter differre a bruto; ac proinde homo, & erit essentialiter brutum; nec erit homo, qui intelligit, & discurret, nec

56 *Tract. de principatu, &c.*
amabit, nec bene aget; cum
esset homo separatus a principio
intelligendi, amandi, & bene
agendi: igitur convincitur, ani-
mam rationalem quantumvis spi-
ritualem esse veram formam cor-
poris.

38. Angelicus Præceptor præ-
ter locum supra citatum lib. 2.
contra Gentiles ostendit luculen-
tissime, animas non esse creatas
separatas a corpore, toto cap. 83.
Argumentaque in oppositum na-
tiva claritate diluit. Ideo non
immoramur in re adeo perspi-
cua, Lectoremque ad fontem re-
mittimus, tantumque damus ver-
ba numeri 2. & 3. *ad huc uni-*
cuique formæ naturale est proprie
materie uniri, alioquin constitu-
tum ex forma, & materia esset
aliquid præter naturam: prius
autem attribuitur unicuique, quod
con-

Disp. I. Sect. II. 57
convenit ei secundum naturam,
quam quod convenit ei præter
naturam. Quod enim convenit
alicui præter naturam, inest ei
per accidens; quod autem conve-
nit ei secundum naturam, inest
ei per se. Quod autem per ac-
cidens est, semper posterius est
eo, quod est per se. Anima igitur
prius convenit esse unitam
corpori, quam esse a corpore se-
paratam.

39. Amplius: *omnis pars a*
suo toto separata est imperfecta;
anima autem cum sit forma, ut
probatum est, est pars speciei
humanae: igitur existens per se
absque corpore est imperfecta.
Perfectum autem est prius imper-
fecto in rerum naturalium ordi-
ne: non igitur competit nature
ordini, quod anima fuerit prius
creata a corpore exuta, quam

58 *Tract. de principatu, &c.*
corpori unita. Hactenus Angelicus Præceptor. Neerationes Gentilium, & aliorum Philosophorum aliquid concludunt. Primum potest sumi ab inductione aliarum intelligentiarum, etiam motricium Cælorum, quæ non sunt veræ formæ corporum, quibus assistunt. Secundum: quia nulla substantia spiritualis potest uti corpore ad propriam operationem illi convenientem, cum operationes istæ sint meræ spirituales, ut sunt intelligere, velle, & amare.

40. Tertium: quia inter actum, & potentiam debet intervenire proportio; sed non invenitur inter materiam divisibilem, & extensam, & spiritum indivisibilem: ergo nequit spiritus esse actus, & forma materiæ. 4. Forma habet naturalem appetitum
ad

ad materiam; sed spiritualis substantia nequit habere istum appetitum; cum per materiam impediatur a propriis, & excellentioribus operationibus: ergo. 5. Quia animæ esset connaturalis status conjunctionis, & status separationis; sed implicat forma, cui sint connaturales duo actus oppositi: ergo. 6. Quia forma non unitur materiæ, nisi mediis accidentibus, & dispositionibus: ergo existentibus his dispositionibus, unitur anima, & deficientibus, separatur; sed nequit spiritus habere tantam dependentiam a rebus materialibus: ergo spiritus nequit esse forma materiæ. 7. Anima incorruptibilis nequit esse proportionata corpori corruptibili, nec propter corpus; sed forma debet esse proportionata materiæ: ergo anima spi-

60 *Tract. de principatu, &c.*
ritualis nequit esse forma materiae.

41. Facile respondebis ad primum, distinguendo inter substantias spirituales completas, & incompletas, cum pertineat ad Omnipotentiae extensionem, quod sicut dantur substantiae spirituales completae, & completae corporeae, detur etiam substantia media completa ex corpore, & spiritu. Ad secundum etiam distinguo concedendo de substantia spirituali completa; negando de incompleta: nam haec eo ipso indiget corpore, ut homo exerceat operationes proprias hominis, & quamvis non indigeat ad operationes mere spirituales corpore, ut subjecto, indiget, ut medio quodam, ad recipiendas species. Ad tertium distinguo: debet intervenire proportio in ratio-

Disp. I. Sect. II. 61
ratione entis, nega; in ratione actus, & potentiae concede. Ad quartum nega minorem: quia dum est sine materia est in statu incompleto, & licet exerceat aliquas operationes, caret illis operationibus propriis sentiendi, vegetandi, &c. Ad quintum: cum anima sit excellentior materia, opereturque perfectius separata, non sunt duo actus oppositi: cum operationes pro eo statu non pugnent cum operationibus pro alio. Et ut respondet Angelicus, quaest. unica de anima art. 1. ad 3. *quia anima humana non est forma a materia totaliter comprehensa: quod patet ex hoc, quod aliqua ejus operatio est super materiam.* Aliter sequitur respondendo: *potest tamen aliter dici secundum sententiam fidei, quod corpus humana-*

62 *Tract. de principatu, &c.*
manum a principio aliquo modo
incorruptibili constitutum est, &
per peccatum necessitatem morien-
di incurrit, a qua iterum in re-
surrectione liberabitur: unde per
accidens est, quod ad immortalita-
tatem anime non pertingit. Ad
sextum distingo minorem: tan-
tam dependentiam in esse, con-
cedo, in compleri, nego. Ad
septimum distingo: corporis pro-
prie corruptibilis, concedo; de-
nominative, & improprie, ne-
go. Tota corruptibilitas est pro-
pter unionem, quin materia cor-
rumpatur, nec anima.

§. III.

De Corpore Beatissimæ Virginis.

42. **C**UM planum sit ex An-
gelico Divo Thoma
lib. 2.

Disp. I. Sect. II. 63
lib. 2. contra Gentiles cap. 90.
nulli alii corpori, nisi humano
uniri substantiam spirituales,
ut formam, expendere hic licet
perfectionem corporis Beatissimæ
Virginis, quod fuit subjectum
illius Immaculatæ Substantiæ.
Quod fuisset inter corpora orga-
nica perfectissimum, facile meo
judicio demonstratur: primo pro-
pter animam, cujus subjectum
destinabatur; secundo propter
Corpus Christi Domini, ad cu-
jus efformationem preparabatur.
Tertio propter singulares dotes
ipsi corpori præ cæteris, & præ
omnibus communicandas.

43. Et quidem si ex perfe-
ctione anime taxanda est cor-
poris perfectio, docente D. Thom.
in 4. dist. 49. qu. 2. art. 6. ,,
,, forma non conjungitur perfe-
,, ctibili, nisi quando perfectibi-
,, le

» le habet dispositiones, quibus
 » efficitur susceptivum talis for-
 » mæ; sicut corpus non unitur
 » animæ, nisi quando in corpo-
 » re sunt dispositiones convenien-
 » tes ad animam *susciendam*.
 Cum anima Virginis fuerit in
 entitativa physica perfectione om-
 nium maxima intra speciem
 animarum humanarum, sequitur,
 fuisse corpus virgineum, intra li-
 neam corporis organici, omnium
 corporum perfectissimum. Com-
 probatur experientia: nam se-
 cundum perfectionem formarum
 materialium videmus, materiam
 per potiores dispositiones, & or-
 ganizationes nobilitari; naturam-
 que plus, & subtilius in istis la-
 borare: cum igitur anima ratio-
 nalis sit nobilior inter formas, de-
 bebatur parari a natura materia
 nobilior disposita, quale est hu-
 ma-

manum corpus, de quo possu-
 mus dicere cum Augustino hom.
 32. & 50. *Et miratur alia homo
 cum sit ipse mirator magnum mi-
 raculum: ergo si anima Virginis
 fuit omnium maxima præter Chri-
 stum, ejus corpus fuit perfectis-
 simum infra Christi corpus.*

44. Unde colligunt multi Bea-
 tam Virginem propter optimam
 corporis complexionem nunquam
 in verum, ac proprium morbum
 incidisse: & Sophronius in Epist.
 Synodica, quæ habetur in 6.
 Synodo act. 11. dicit, corpus
 Virginis ab omni contagione fuis-
 se liberum; & ejus carnem im-
 maculatam, & purissimam vo-
 cat, quæ *Sancta, & immaculata*
 dicitur in eadem 6. Synodo act. 18.
 in Edicto Constantini. 2. Colli-
 gitur, Beatam Virginem hone-
 stissima corporis pulchritudine præ-
 di-

66 *Tract. de principatu, &c.*
ditam fuisse; ut late docuit An-
ton. 4. part. Theolog. tit. 15. cap.
10. §. 2. Et colligitur ex Ricardo
Victorino cap. 26. in Cant. ubi
dicit, fuisse *vultu Angelico tam*
corpore, quam mente, accommo-
dans illud: *tota pulchra es Ami-*
ca mea. Unde Gregorius Nazian-
zenus in Christo patiente ante
medium sic inquit: *O Virgo for-*
ma que nitore ceteras præs: &
Andreas Hierosolymitanus Serm.
de Assumpt. sic ad Virginem lo-
quitur. *Eximia pulchritudo a Deo*
sculpta statua recte descripta.
Unde pulchritudo Rachel, & si-
milium mulierum veteris testa-
menti figura fuit pulchritudinis
Virginis.

45. Cui veritati consentanea
sunt quæ refert Nicephorus de
forma Virginis lib. 2. cap. 23.
Quod ratione naturali compro-
ba-

Disp. I. Sect. II. 67
batur: nam pulchritudo consta-
tur ex tribus, ut docet Divus
Thomas 1. p. q. 39. art. 8. &
2. 2. q. 145. art. 2. Et ex Dio-
nyfio cap. 4. de Divinis nomi-
nibus: & August. 22. de Civita-
te Dei cap. 19. Primo ex omnium
membrorum integritate, quam
fuisse in corpore MARIÆ, cer-
tissimum est. Non enim accepit
corpus mutilum aut monstuo-
sum. Secundo ex eorundem mem-
brorum debita proportione. Et
hanc fuisse in corpore Virginis,
facile persuadetur: quia tale cor-
pus debebatur perfectissima ani-
mæ ejus, ideoque oportebat es-
se natura sua aptissimum ad vi-
talia animæ opera exercenda,
ordinatissimasque recipiendas ope-
rationes; quæ aptitudo multum
ex dicta proportione pendet.
Tertio requiritur ad pulchritu-
di-

dinem corporis conveniens color nativus, qui oritur ex optimo temperamento, & complexione: sicut ergo fuit optima in corpore Virgineo, ita illi erat connaturalis perfectus color, & ad pulchritudinem corporis humani maxime accommodatus.

46. Et certe Adam, & Evæ corpora fuisse perfectissima in linea organica, temperamento, dispositione, ac pulchritudine evincit noster Suarez in opusculo de opere sex dierum, lib. 3. cap. 3. num. 8. ex cujus doctrina liquido constat, Virgineum MARIÆ corpus fuisse perfectissimum inter foeminas possibiles. Quod sic ostendo: in tom. 2. in 3. p. sic probat corpoream Virginis perfectionem: inquit ergo disp. 2. sect. 2. num. 2. corpus Beatissimæ Virginis fuisse in sua spe-

specie, & sexu maxime perfectum. Primo: quia ex illo corpore corpus Christi formandum erat: ad Divinam ergo providentiam pertinuit accommodare medium fini; & materiam effectui aptam præparare; præsertim cum Divina Virtus, quæ in hoc opere singulariter operabatur, facillime hoc posset facere. Secundo: quia decuit, Christum, & Virginem esse inter se simillimos, non solum moribus, sed etiam, & corporis perfectione, & affectibus; hæc enim similitudo, & ad conciliandum amorem, & ad majorem perfectionem pertinet: ergo ex Eximio perfectio corporis Virginici taxanda est ex perfectione corporis Christi.

47. Doceat ergo, quid sentiat de corpore Christi. Ait porro tom. 1. in 3. part. disp. 32. sect. 2.

70 *Tract. de principatu, &c.*
sect. 2. a num. 2. assumpsisse Christi-
tum corpus humanum perfectis-
simum, perfectamque corporis
pulchritudinem, sequens commu-
nem sententiam Sanctorum, ac-
comodans illud Psal. 44. *Speciosus
forma præ filiis hominum; pri-
mosque Patres ipsum interpre-
tantes de pulchritudine corporis,
ac Chrysoft. homil. 18. in Matth.
sic de Christo loquentem: sicut
in signis perficiendis mirabilis
fuit, ita visu gratissimus fuisse
dicitur: & Hieronymum tom. 3.
Epist. 160. ad Principiam de
Christo: universis pulchrior est
Virgo de Virgine, qui non ex
sanguinibus, sed ex Deo natus
est.* Confirmat hæc omnia: quia
corpus Christi Spiritus Sancti vir-
tute fabricatum est, & opera,
quæ Deus per se ipsum facit,
sunt pulcherrima, & perfecta.

Se-

Disp. I. Sect. II. 71

Secundo paritate Adam imme-
diate effecti a Deo. 3. Quia
corpus Christi futurum est velu-
ti objectum beatitudinis corpo-
ris nostri, ut supra docuerat cum
Augustino, & Cypriano disp. 5.
& quia futurum est exemplar
pulchritudinis omnium corporum
Beatorum: ergo ipsum pulcher-
rimum est.

48. In opusc. sex dierum lib. 3.
cap. 3. num. 9. quarit: an in per-
fectione corporali Adam Chri-
stum excesserit, vel e converso?
Et respondet, si datur summus
terminus perfectionis corporalis,
fuisse æquales Christum, & Adam,
& judicans, non esse terminum
cathegorematicæ talem hujus per-
fectionis concludit: si vero inter
,, eos aliqua fuisset, & fuit illa
,, inæqualitas, excessus quidem
,, perfectionis Christo tribuen-
,, dus

» *dus est. Unde fluit i. Adamum perfectiorem debere esse Eva: quia ut dixit Paulus II. ad Corinthios: non Vir ex muliere, sed mulier ex Viro: ergo cum non corpus MARIÆ fuisset ex corpore Christi, sed e converso, ex corpore MARIÆ corpus Christi, dicente MARIA ad Christum, quod Adamus ad Evam: Os ex ossibus meis, & caro de carne mea; cum aliunde sit perfectius corpus Christi corpore Adami, sequitur corpus virgineum fuisse magis perfectum corpore Adami, ac per consequens corpore Evæ. Præterea: non est cur negetur possibilis terminus maximus pulchritudinis corporalis, dicente Spiritu Sancto: una est perfecta mea, una est, & Augustino serm. de Assumpt. ineffabilis. Sanctificationis gratia, quan-*

quantum in corpore Virginis valuerit, illi solum notum est, qui de ejus natura naturam suscepit. Et Joanne Damasceno orat. I. de dormit. Deiparæ: inter filios Dei, & Matrem Dei infinitum est discrimen. Et Angelico D. Thoma I. p. q. 25. art. 6. ad I. non potest aliquid fieri melius ipsa, (loquitur de Virgine) sicut non potest aliquid melius esse Deo. Quod roboratur: quia omnia, quæ competunt corpori Christi, competunt carni MARIÆ quoad perfectionem corporalem: quia ex corpore MARIÆ fuit corpus Christi, dicente Augustino serm. de Assumpt. cap. 5. Caro Christi caro est Mariæ. Et quamvis gloria resurrectionis fuerit magnificata, eadem tamen mansit, quæ assumpta est de Maria: ergo sicut corpus Christi fuit per-
D fe-

fectissimum in linea corporali supra cætera corpora possibilea, ita corpus *MARIÆ* fuit perfectissimum supra omnia possibilea corpora infra Christum, & infimum supremi attingit supremum infimi.

49. Præterea: hæc maxima corporalis perfectio Virgini debebatur præ cunctis propter singulares dotes ipsi communicatas: nam primum, fuisse conceptum Virgineum corpus adeo extra libidinem Parentum, & ex semine adeo puro, ut si fuisset generata in statu innocentia, defendit Doctor Eguiara allegans Mag. Sententiarum lib. 3. dist. 3. imo si fuisset genitum in ipso cœlo, ut infertur ex Laurentio Dalmata in mundo Mariano, discursu 1. a num. 15. ubi egregie de corpore Virginis. Secundo

do ex P. Peralta citante Eximium tom. 2. in 3. disp. 5. sect. 5. & communem Patrum: ab instanti conceptionis fuit in B. Virgine extinctus omnis peccati fomes tam in actu primo, quam in actu secundo. Tertio: ex P. Marin de Incarnat. tractatu 17. disp. 7. sect. 5. num. 49. *B. V. habuit fomitem ad virtutem naturalem, seu ad bene naturaliter operandum.* Quarto: ex Ripalda disp. 19. sect. 13. num. 72. *Maternitas sanctificavit corpus Virginis Sanctitate propria, & singulari: dicente Sophronio in Ep. ad Sergium 1. p. in 6. Synodo: Virgo Sancta accepit, & corpus animæ, quod sanctificat.* Quinto: ex Eximio supra disp. 21. sect. 2. num. 5. *Corpus Virginis fuit quidem initium humanæ salutis: quia ex illius semine*

D 2 mine

76 *Tract. de principatu, &c.*
mine corpus, sanguisque Christi
sumptum est, quod fuit nostræ
salutis prerium. Sexto, quia istud
corpus surrecturum erat paulo
post mortem, assumptumque in
cælo collocandum supra omnem
puram creaturam, dicente Hu-
gone Victorino lib. 3. erudit.
Theolog. cap. 125. quod sine do-
lore mortis obiit, quodque cum
corpore in cælo vivit, & ad dex-
teram Filii singulariter sedet.
Pfalmista testante: Adstirit Re-
gina a dextris tuis in vestitu de-
aurato circumdata varietate: igitur
Virgineum corpus fuit unde-
quaque perfectissimum, & statim
ac organizatum, fuit creata per-
fectissima anima immaculatæ crea-
turæ.

SE-

SECTIO III.

An possit Deus creare animam ra-
tionalem extra corpus ultimo,
& perfecte organizatum?

§. I.

An possit Deus ut Aurbor na-
turæ creare animam rationa-
lem extra corpus ultimo
organizatum.

50. **N**ON intendimus hic in-
nodari circa varia apud
Philosophos in hoc puncto tra-
ctata; ideoque omittimus: an
possit Deus miraculose produce-
re, vel conservare formas ma-
teriales extra materiam? Tum
quia etiam negantes, formas ma-
teriales esse quid substantiale, sed

D 3 asse-